

Vážené kolegyně a kolegové,

vždy je třeba držet dekorum, říkala má babička. Historku z počátků Slovenského státu jsem vyslechl v Levoči. V neděli zavřeli pár starších židovských dam v místnostech Hlinkovy gardy. Pod záminkou výslechu, šlo jenom o šikanu, každý to věděl. (Šikana se nám jeví málo významná v porovnání s tím, co následovalo, to si ale tehdy nikdo neuměl představit.) V 11 hodin zabušil na vrata gardy ředitel banky pan Lüley – aspoň tak jsem zaznamenal z vyprávění jeho jméno. Maďarský (v spišském smyslu slova, samozřejmě mluvil i německy a spišským nářečím) příslušník malé šlechty v upnutém žaketu; představuji si jej v měkkém klobouku, kožených rukavicích, s vycházkovou holí a cvikrem. Přichází navštívit paní A. Byl vpuštěn, poseděl 20 minut, zdvořile konverzoval, odešel. Nikdy předtím ani potom paní A nenavštívil, v malém městě se sice lidé znali, ale společenské okruhy nebyly prostupné, myslím, že tomu je tak do značné míry i dnes. V neděli dopoledne, po mši, se korzovalo na jedné straně náměstí, tam a zpátky proudily rodiny měšťanů ve svátečním oblečení, paní zavěšené do manželů, gymnazistky a kolem kroužící skupinky studentů, proplétající se děti. V 11 hodin se šlo domů a až do oběda byly společensky přijatelné zdvořilostní návštěvy bez ohlášení. To udělal pan Lüley, šel navštívit paní A. Byl apolitický, konzervativní, konvenční – v rámci rigidních pravidel svého světa protestoval proti ponížení starší dámy. Zachoval dekorum.

Žijeme ve svobodné, uvolněné době. Společenské bariéry se hroutí, ceníme si volnosti, porušujeme konvence. Dekorum nehraje téměř žádnou roli, zejména ne ve střední intelektuální třídě, kam patříme i my, lékaři. (Příslušnost ke střední třídě je spíše tradiční, neznámá, že vyšší třída je nutně kvalitnější.) Rozčilují nás výstřelky politické korektnosti, přehnaná ochrana údajů, exploze pravidel, zákazů a příkazů, tlak byrokracie na formalizování vztahu lékař–pacient. Myslím, že jsme v přechodovém období, právě se nastavují nová pravidla pro komunikaci, nové konvence. Pravidla jsou nutná, i když ne třeba v současné přehnané podobě. Jde i o dekorum. Každému pacientovi, který přijde ke mně do ambulance, podávám ruku, myslím, že tím nastoluji určitý typ chování a samozřejmě nijak nesnižuji moji autoritu ošetřujícího lékaře. Nejdou na vizitu v šortkách (ale s kravatou také ne).

Jsou i jiné modely chování. V módním salónu pana M v centru Brna jsem si koupil konfekční oblek s tím, že v salónu provedou malé úpravy. Při přebírání jsem viděl v zrcadle, že jedna strana saka končí níže než druhá. Zavolal jsem pana M, jehož billboardy zdobí celé Brno. Úlisný vysoký chlap s natočenými vlasy mne nejdříve přesvědčoval, že z mé perspektivy, tj. navlečeného do saka, nemohu jeho délku posoudit. Trval jsem na svém – přece to vidím. Další argument byl, že nemůžu rozumět práci špičkového krejčovství. Když jsem jej nepřijal, pan M náhle ztratil nervy. "Ty...*, já šiju pro diplomaty!" řval, myslím, že mne uhodí. "...*** odpověděl jsem. Přijel jsem na kole, v tričku a džínách, pan M nevěděl, že jsem prof. atd. atd. Třeba by se choval jinak, kdyby dbal na dekorum.

Na vaše příspěvky se i s redakční radou těším

prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc. – předseda redakční rady

* nelze napsat na papír; navíc neudělám radost těm, kdo mne nemají rádi

** nelze napsat na papír

prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc., FCMA, FANA

1. neurologická klinika LF MU a FN u sv. Anny

Pekařská 53, 602 00 Brno

rektor@fnusa.cz

